

PRENUMERATA:

Z odnośnieniem do domu lub przesyłką pocztą:

rocznie 24 mk., półrocznie 12 mk., kwartalnie 6 mk., miesięcznie 2 mk.

Numer pojedynczy, to fenigów.

B 06012
W [1918]

MONITOR POLSKI

WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

OGŁOSZENIA:

W tekście 2 mk., reklamy 1 mk., nekrologi 75 f., zwykłe 5 fen. za wiersz petitwy. Drobne po 10 f. za wyraz.

Redakcja i Administracja: Pl. Małachowskiego 4 (Pałac Kronenberga).

Rozpoczęcie wydawnictwa „Monitora Polskiego”, jako organu Rządu Polskiego, w niepodległym Państwie Polskiem, czyni zadość konieczności stworzenia organu, w którymby Rząd mógł ogłaszać z jednej strony w sposób autentyczny akty rządowe, to znaczy, objawy woli państwowej, wyrażone przez konstytucyjne czynniki, a z drugiej strony informować społeczeństwo o swoim stanowisku w sprawach czy to zasadniczych i ogólnych, czy też w stosunku do konkretnych wydarzeń życia publicznego.

Zgodnie z obowiązkiem Rządu „Monitor Polski” zajmie wobec stosunków politycznych i społecznych w kraju stanowisko najściślej rzeczowe i przy spełnianiu swoich zadań publicystycznych i informacyjnych kierować się będzie wyłącznie celem, jaki jedynie wolno mu mieć na oku, to jest interesem narodu i państwa.

DZIAŁ URZĘDOWY.

USTAWA

o Radzie Stanu Królestwa Polskiego.

My, Rada Regencyjna Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowimy, co następuje:

Art. 1. Rada Stanu Królestwa Polskiego z siedzibą w mieście stołecznym Warszawie składa się ze 110 członków, a mianowicie:

- 12 członków wrylistów,
- 55 członków powołanych na zasadzie wyborów,
- 43 członków, mianowanych przez Radę Regencyjną.

Art. 2. Członkami Rady Stanu z głosem wrylnym są:

- 6-ciu Biskupów Djecezjalnych obrządku rzymsko-katolickiego,
- Superintendent Generalny wyznania ewangelicko-augsburskiego,
- Superintendent wyznania ewangelicko-reformowanego,
- Najstarszy wiekiem rabin żydowski stołecznego miasta Warszawy,
- Rektor Uniwersytetu Warszawskiego i Rektor Politechniki Warszawskiej,
- Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego.

Art. 3. Pochodzących z wyboru członków Rady Stanu wybierają Rady Miejskie tych miast, które stanowią jednostki samorządne, niezawisłe od sejmików powiatowych, tudzież sejmiki powiatowe, a to wedle następującego rozkładu:

- Rada Miejska stołecznego miasta Warszawy wybiera 6 członków: Rada Miejska w Łodzi—3 członków, Rada Miejska w Lublinie—1 członka;
- prócz tego, niezależnie od wyboru przez Rady Miejskie w pełnym składzie, Radni stołecznego miasta Warszawy, wybrani z kurji powszechnej, wybierają 2 członków, a tej samej kategorii Radni miasta Łodzi—1 członka.

c) Sejmiki powiatowe w Generał-Gubernatorstwie Warszawskim wybierają 24 członków, a sejmiki powiatowe w Generał-Gubernatorstwie Lubelskim — wybierają 18 członków.

Sejmiki w Generał-Gubernatorstwie Warszawskim tworzą osiem, sejmiki w Generał-Gubernatorstwie Lubelskiem sześć okręgów wyborczych.

Okręgi wyborcze podane są w załączniku. W każdym okręgu wyborczym wybierają przydzielone do niego sejmiki po trzech członków Rady Stanu.

Art. 4. Członkiem Rady Stanu może być wybrany lub mianowany każdy obywatel Państwa Polskiego, płci męskiej, zamieszkały w obrębie Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego albo Lubelskiego, który ukończył 30 lat, umie czytać i pisać biegle po polsku, a nie jest według obowiązujących przepisów wykluczony od wybieralności do Rad Miejskich i Sejmików powiatowych.

Art. 5. Czynne prawo wyboru do Rady Stanu służy członkom Rad Miejskich, względnie Sejmików powiatowych.

Art. 6. Wybory tak w Radach Miejskich, jak i w okręgach wyborczych sejmików powiatowych przeprowadza się w ten sposób, iż każdy wyborca pisze na swej karcie wyborczej jedno tylko nazwisko bez względu na liczbę wybrać się mających członków Rady Stanu. Głosowanie jest tajne.

Jeżeli wybiera się tylko jednego członka Rady Stanu, wybranym jest ten, kto uzyskał więcej niż połowę oddanych ważnych głosów.

Jeżeli wybiera się dwóch członków Rady Stanu, wybrani są ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, nie mniej jednakże, jak $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.

Jeżeli wybiera się trzech członków Rady Stanu, wybrani są ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, nie mniej jednakże, jak $\frac{1}{6}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.

Jeżeli wybiera się sześciu członków Rady Stanu, wybrani są ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, nie mniej jednakże, jak $\frac{1}{6}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.

Art. 7. Gdyby w pierwszym głosowaniu otrzymało głosy ważne tylko tylu kandydatów, ilu ma być wybranych członków Rady Stanu, to wszyscy są wybrani, nawet chociażby nie osiągnęli przepisanego w art. 6 minimum głosów.

Przepis ten ma zastosowanie także w tym wypadku, gdyby w pierwszym głosowaniu otrzymało głosy ważne mniej kandydatów, aniżeli ma być wybranych członków Rady Stanu. W takim razie należy natychmiast przystąpić do uzupełniającego wyboru brakującej jeszcze liczby członków Rady Stanu.

Art. 8. Gdyby w pierwszym głosowaniu otrzymało ważne głosy więcej kandydatów, aniżeli ma być wybranych członków Rady Stanu, wybór jednak z powodu braku wymagan, w art. 6-m przewidzianych, nie przeszedł do skutku, należy zarządzić zaraz wybór ściślejszy.

Do wyboru ściślejszego przychodzą ci kandydaci, którzy przy pierwszym głosowaniu otrzymali najwięcej głosów. Liczba kandydatów, wchodzących do wyboru ściślejszego, ma być o jednego większą, aniżeli ilość członków Rady Stanu wybrać się mających.

Głosy oddane na kandydatów, niewchodzących do ściślejszego wyboru, są nieważne.

Wybrani zostają ci, którzy otrzymali najwięcej głosów.

Art. 9. Gdyby dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów i wskutek tego powstała wątpliwość, który z nich jest wybrany, albo też który z nich przychodzi do ściślejszego wyboru, starszy wiekiem będzie miał pierwszeństwo.

Art. 10. Dla każdego członka Rady Stanu z wyborów ma być wybrany zastępca, który z prawa wchodzi do Rady Stanu z chwilą, gdy członek, którego on jest zastępcą, z jakichkolwiek powodów przestał być członkiem Rady Stanu.

Wybór zastępców odbywa się w osobnym głosowaniu bezpośrednio po wyborze członków Rady Stanu.

Wybór ten nastąpi przy zastosowaniu przepisów art. 6-go do 9-go niniejszej ustawy.

Art. 11. Wszystkie wybory członków Rady Stanu, dokonane w Radach Miejskich, albo na zebraniach połączonych sejmików powiatowych, są ważne bez względu na liczbę uprawnionych wyborców, którzy przy wyborze oddali głosy.

Art. 12. Gdyby wybory w którejkolwiek z Rad Miejskich, lub w którymkolwiek z okręgów wyborczych w oznaczonym terminie nie doszły do skutku, Rada Regencyjna mianuje członków Rady Stanu, co do których wybór nie nastąpił, w spośród mieszkańców danego miasta, względnie okręgu wyborczego.

Art. 13. 43 członków Rady Stanu mianuje Rada Regencyjna na wniosek Prezydenta Ministrów. Gdyby z jakichkolwiek powodów członek mianowany przestał być członkiem Rady Stanu, Rada Regencyjna zamianuje nowego członka również na wniosek Prezydenta Ministrów.

Art. 14. Rada Regencyjna zwołuje Radę Stanu, otwiera ją, odracza i zamyka jej sesje. Sesja trwa od dnia zebrania się Rady Stanu do dnia zamknięcia sesji przez Radę Regencyjną.

Art. 15. Rada Regencyjna ma prawo Radę Stanu rozwiązać. Wskutek rozwiązania przestają być członkami Rady Stanu zarówno członkowie z wyboru, jak i mianowani.

Na wypadek rozwiązania, Rada Regencyjna zarządza nowe wybory członków Rady Stanu w ciągu dwóch miesięcy po rozwiązaniu i w tymże terminie powołuje nowych członków Rady Stanu z nominacji.

Art. 16. Członkowie Rady Stanu nie mogą być pociągani do odpowiedzialności z powodu jakichkolwiek głosowań w Radzie Stanu lub w komisjach tejże.

Za zachowanie się i za oświadczenia, złożone w Radzie Stanu lub w jej komisjach, odpowiadają tylko przed Radą Stanu według przepisów regulaminu tejże.

Art. 17. Za udział w posiedzeniach Rady Stanu, a względnie jej komisji członkowie Rady Stanu pobierają za każdą dobę 25 mk., z wyjątkiem tych członków, którzy mieszkają w Warszawie i pobierają stałą płacę z kas państwowych.

Art. 18. Rada Regencyjna mianuje przewodniczącego Rady Stanu, który ma tytuł Marszałka Rady Stanu, Rada Stanu zaś wybiera w osobnym głosowaniu 2 Vice-Marszałków i 4 Sekretarzy. Wybrani będą ci, którzy otrzymają największą liczbę głosów. W razie równości głosów rozstrzyga los. Marszałek, Vice-Marszałkowie i Sekretarze stanowią Prezydium Rady Stanu pod przewodnictwem Marszałka. Mianowany Marszałek, oraz wybrani Vice-Marszałkowie i Sekretarze urzędują przez cały czas trwania Rady Stanu aż do chwili zebrania się pierwszego sejmiku. W razie rozwiązania Rady Stanu, mianowania i wyborów prezydium dopełnia się w myśl postanowień tego artykułu.

Art. 19. Rada Stanu bada ważność wyborów i rozstrzyga o uprawnieniu wybra-

nego członka do zasiadania w Radzie Stanu.

Art. 20. Rada Stanu współdziała w ustawodawstwie w myśl postanowień Patentu z 12 września 1917 r., w szczególności powziąć ma uchwały w sprawie projektu konstytucji Królestwa Polskiego, utworzenia senatu i izby posłów.

Art. 21. Rozporządzenia z mocą ustawy mogą być wydawane jedynie na zasadzie upoważnienia, zawartego w ustawie samej. Od tej zasady może Rada Regencyjna odstąpić pod odpowiedzialnością całego Ministerstwa tylko w tym wypadku, jeżeli wydanie rozporządzenia jest niezbędnie potrzebne dla zorganizowania poszczególnych działów administracji polskiej.

Art. 22. Radzie Stanu służy z zastrzeżeniem, określonym w art. 2 Patentu z dn. 12 września 1917 r., prawo zgłaszania wniosków ustawodawczych.

Wnioski ustawodawcze lub inne, przedkładać Radzie Stanu, muszą być podpisane przynajmniej przez 10 członków Rady Stanu. Propozycje zmiany tej ustawy mogą wychodzić tylko od Rady Regencyjnej na wniosek Rządu.

Art. 23. Jeżeli wniosek ustawodawczy, uchwalony przez Radę Stanu, nie uzyska zatwierdzenia Rady Regencyjnej, nie będzie mógł być ponownie w ciągu tej samej sesji z inicjatywy Rady Stanu.

Art. 24. Rada Stanu uchwała budżet administracji państwowej, przekazanej polskim Władzom Państwowym.

Po zakończeniu roku budżetowego Rada Stanu bada przedłożone jej przez Ministerstwo Polskie zamknięcia rachunkowe i rozstrzyga o udzieleniu absolutorjum.

Art. 25. Bez zgody Rady Stanu nie mogą być zaciągane pożyczki, ani przyjmowane zobowiązania, obciążające Państwo Polskie.

Art. 26. Prezydent Ministrów, lub wyznaczony przez niego Minister, obowiązany jest dać odpowiedź na interpelacje, podpisane przez conajmniej 10 członków Rady Stanu; może jednak z podaniem powodów odpowiedź odroczyć, lub też nawet jej odmówić.

Rada Stanu może uchwalić przeprowadzenie rozpraw nad odpowiedzią Prezydenta Ministrów. Stawianie wniosków w toku tych rozpraw nie jest dopuszczalne.

Art. 27. Do ważności uchwał Rady Stanu potrzebną jest obecność conajmniej połowy jej członków. Uchwały zapadają bezwzględnie większością głosów. W razie równości głosów — głos przewodniczącego rozstrzyga.

Art. 28. Ministrowie i wyznaczeni przez nich przedstawiciele Rządu mogą brać udział w posiedzeniach Rady Stanu i jej komisji i zabierać głos poza kolejną zapisów.

Rada Stanu może zażądać obecności Prezydenta Ministrów lub innych Ministrów na jej posiedzeniach, lub na posiedzeniach Komisji w celu udzielenia wyjaśnień, jakie uważa za potrzebne.

Władze okupacyjne mogą reprezentować swe interesy na posiedzeniach Rady Stanu i jej komisji przez swoje organy.

Art. 29. Rada Stanu uchwała dla siebie regulamin.

Art. 30. Posiedzenia Rady Stanu są jawne.

Tajne obrady zarządza Marszałek na życzenie Rządu lub wskutek uchwały Rady Stanu.

Sprawozdania z posiedzeń plenarnych ogłasza Prezydjum Rady Stanu.

Art. 31. Rada Stanu przestaje istnieć z chwilą zebrania się pierwszego sejmu.

Art. 32. Na zasadzie powyższych przepisów wyda Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych wszelkie zarządzenia, potrzebne dla przeprowadzenia wyborów.

Art. 33. W razie powiększenia liczby sejmików powiatowych, albo rozszerzenia granic General - Gubernatorstwa Warszawskiego i Lubelskiego, Rada Regencyjna wyda dodatkową ustawę, opartą na przepisach niniejszej ustawy.

† Aleksander Kakowski, Arcybiskup,

‡ Józef Ostrowski,

Zdzisław Lubomirski.

Prezydent Ministrów

Jan Kucharzewski.

INSTRUKCJA WYBORCZA DLA WYBORÓW DO RADY STANU.

Wydana na zasadzie art. 32 ustawy o Radzie Stanu przez Radę Ministrów.

§ 1. Dla wybrania członków Rady Stanu sejmiki powiatowe zbierają się w grupy, podług załączonego przy niniejszym rozkładu.

Członkowie sejmików powiatowych każdej grupy zjeżdżają się dla wykonania wyborów w mieście, wymienionem dla każdej grupy.

§ 2. Każda z grup sejmikowych, ustalonych podług załączonego przy niniejszym rozkładu, wybiera trzech członków Rady Stanu; Rada Miejska Warszawska — 6-ciu członków; Rada Miejska Łódzka — 2-ch członków; Rada Miejska Lubelska — 1-go członka; Radni Rady Miejskiej st. m. Warszawy, wybrani z kurji powszechnej — 3-ch członków; tacyż radni Rady Miejskiej m. Łodzi — 1-go członka (art. 3 ust. o Radzie Stanu).

§ 3. Wyborom na zjazdach sejmikowych przewodniczy mianowany ad hoc przez Prezesa Ministrów komisarz, posiadający zastępcę, który pomaga mu w czynnościach lub pod nieobecność komisarza wykonywa jego obowiązki.

§ 4. Członkiem Rady Stanu może być wybrany lub mianowany każdy obywatel Państwa Polskiego, płci męskiej, mieszkający w obrębie Jeneralnego Gubernatorstwa Warszawskiego albo Lubelskiego, który ukończył 30 lat, umie czytać i pisać biegle po polsku, a nie jest według obowiązujących przepisów wykluczony od wybieralności do Rad Miejskich i Sejmików Powiatowych (art. 4 ust. o Radzie Stanu).

§ 5. Wybory do Rady Stanu z miasta Warszawy, Łodzi i Lublina oraz wybory z koła Radnych, wybranych z kurji powszechnej do Rad Miejskich st. m. Warszawy i m. Łodzi, dokonywane są podobnie pod przewodnictwem mianowanego przez Prezydenta Ministrów komisarza lub jego zastępcę.

§ 6. W charakterze komisarzy lub ich zastępców wyznacza się następujące osoby:

a) Dla okupacji niemieckiej:

Okręg I. Czekanowski Stanisław z Koźmina, pow. Grojecki, Łażniewski Witold z Musuły, pow. Grodziski.

Okręg II. Biernawski Wacław z Wólki Domaszewskiej, pow. Łukowski, Helbich Józef z Chlewisk, pow. Siedlecki.

Okręg III. Kuczyński Leon z Radgoszczy, pow. Ostrołęcki, Skarżyński Mieczysław z Zambrowa, pow. Łomżyński.

Okręg IV. Bojanowski Michał z Klic, pow. Mławski, Zórawski Stanisław z Obrębca, pow. Przasnyski.

Okręg V. Sulimierski Bronisław ze Straszewa, pow. Nieszawski, Borzewski Antoni z Ugoszcza, pow. Rypiński.

Okręg VI. Boetticher Władysław z Leśmierza, pow. Łęczycki, Wilski Ignacy z Rogowa, pow. Łódzki.

Okręg VII. Pułaski Ludomir z Grzymiszewa, pow. Koniński, Siemiątkowski Antoni z Wojsławic, pow. Sieradzki.

Okręg VIII. Szymański Stanisław, dyrektor fabr. z Zawiercia, pow. Będziński, Potocki hr. Władysław z Parzymiechów, pow. Częstochowski.

Dla Rady Miejskiej st. m. Warszawy oraz dla Koła Radnych z kurji powszechnej st. m. Warszawy — komisarzem będzie Prezes Rady Miejskiej st. m. Warszawy; dla Rady Miejskiej m. Łodzi oraz dla Koła Radnych z kurji powszechnej m. Łodzi — komisarzem będzie Prezes Rady Miejskiej m. Łodzi. Zastępcami będą starsi wiekiem wiceprezesi Rad Miejskich.

b) Dla okupacji austriackiej:

Okręg I. Przanowski Leon z Lublina, Chromiński Kazimierz z Pałecznicy, pow. Lubartowski.

Okręg II. Florkowski Juljusz z Rybiczewicz, pow. Krasnostawski, Fudakowski Kazimierz z Krasnobrodu, pow. Zamojski.

Okręg III. Bieliński Antoni z Bidzin, pow. Opatowski, Arkuszewski Marjan, pow. Radomski.

Okręg IV. Kamiński Antoni, inż. ze Stąporkowa, pow. Konecki, Bukowiński G., prezydent miasta Kielc.

Okręg V. Zdanowski Juljusz ze Smilowic, pow. Miechowski, Minkiewicz Antoni z Olkusza.

Okręg VI. Siemiński Leon z Żurawia, pow. Częstochowski, Nowicki Bolesław, prezydent miasta Piórkowa.

Dla Rady Miejskiej m. Lublina komisarzem będzie prezydent m. Lublina. Zastępcą będzie starszy wiekiem wiceprezes Rady Miejskiej.

Uwaga. Komisarzem będzie osoba, wymieniona przy danym okręgu na pierwszym miejscu, zastępcą — osoba, wymieniona na drugim miejscu.

§ 7. Przed przystąpieniem do wyborów ustala się listę kandydatów. Za kandydatów uważani będą ci, których nazwiska zgłoszone zostaną przez 10 conajmniej wyborców.

§ 8. Wybór, tak w Radach Miejskich, jak i w okręgach wyborczych sejmików, przeprowadza się w ten sposób, iż każdy z wotujących pisze na swej karcie wyborczej jedno tylko nazwisko bez względu na liczbę wybrać się mających członków Rady Stanu.

Głosowanie odbywa się tajnie.

Jeżeli wybrać należy jednego członka Rady Stanu, wybranym zostaje ten, kto uzyskał więcej, niż połowę oddanych głosów ważnych.

Jeżeli wybrać należy dwóch członków Rady Stanu, zostają wybrani ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, niemniej jednakże, jak $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.

Jeżeli wybrać należy trzech członków Rady Stanu, zostają wybrani ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, niemniej jednakże, jak $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów.

Jeżeli wybrać należy 6-ciu członków Rady Stanu, zostają wybrani ci, którzy uzyskali względnie najwięcej głosów, niemniej jednakże, jak $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby oddanych ważnych głosów. (Art. 6 ust. o Radzie Stanu).

§ 9. Gdyby w pierwszym głosowaniu otrzymało głosy ważne tylko tylu kandydatów, ilu ma być wybranych członków Rady Stanu, będą uznani z wybranych wszyscy, chociażby nie osiągnęli przepisanego poprzednio minimum głosów.

Przepis ten ma zastosowanie także w tym wypadku, gdy w pierwszym głosowaniu otrzymało głosy ważne mniej kandydatów, aniżeli ma być wybranych członków Rady Stanu.

W takim razie należy natychmiast przystąpić do uzupełniającego wyboru brakującej jeszcze ilości członków Rady Stanu (art. 7 Ustaw. o Radzie Stanu).

§ 10. Gdyby w pierwszym głosowaniu otrzymało głosy ważne więcej kandydatów, aniżeli ma być wybranych członków Rady Stanu, wybór jednak z powodu braku wymaganych, w art. 6 ustawy o Radzie Stanu przepisanych, nie przyszedł do skutku, należy zarządzić zaraz wybór ściślejszy.

Do wyboru ściślejszego przychodzą ci kandydaci, którzy przy pierwszym głosowaniu otrzymali najwięcej głosów. Liczba kandydatów, wchodzących do wyboru ściślejszego, winna być o jednego większa, aniżeli liczba członków Rady Stanu wybrać się mających.

Głosy, oddane na kandydatów nie wchodzących do ściślejszego wyboru, są nieważne.

Wybrani zostają ci, którzy otrzymali najwięcej głosów (art. 8 ust. o Radzie Stanu).

§ 11. Gdyby dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą liczbę głosów, a wskutek tego powstała wątpliwość, który z nich jest wybrany, albo też, który z nich przychodzi do ściślejszego wyboru, starszy wiekiem będzie miał pierwszeństwo (art. 9 ust. o Radzie Stanu).

§ 12. Dla każdego członka Rady Stanu z wyborów będzie wybrany zastępca, który z prawa wchodzi do Rady Stanu, gdy członek, którego jest zastępcą, z jakichkolwiek powodów przestał być członkiem Rady Stanu.

Wybór zastępców odbywa się w osobnym głosowaniu bezpośrednio po wyborze członków Rady Stanu. Wybór ten nastąpi przy zastosowaniu przepisów art. 6 do 9-go ustawy o Radzie Stanu (art. 10 ust. o Radzie Stanu).

§ 13. Wszystkie w członków Ra-

dy Stanu, dokonane w Radach Miejskich, albo na zebraniach połączonych sejmików powiatowych, są ważne bez względu na liczbę uprawnionych wyborców, którzy przy wyborze oddali głosy (art. 41 ust. o Radzie Stanu).

§ 14. Gdyby wybory którejkolwiek z Rad Miejskich lub w którymkolwiek z okręgów wyborczych w oznaczonym terminie nie doszły do skutku, Rada Regencyjna mianuje członków Rady Stanu, co do których wybór nie nastąpił w pośród mieszkańców danego miasta, względnie okręgu wyborczego (art. 12 ust. o Radzie Stanu).

§ 15. Po ukończeniu wyborów komisarz sporządza natychmiast protokół wyborczy, podpisuje go wraz z zastępcą i przynajmniej z pięcioma z obecnych wyborców, dołącza do protokołu kartki wyborcze i niezwłocznie przesyła wszystko pod pieczęcią do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. W protokole oznaczyć należy liczbę obecnych wyborców, godzinę rozpoczęcia i godzinę zakończenia wyborów, oraz dla każdego z wybranych członków Rady Stanu jako też ich zastępców podać, prócz imienia i nazwiska, także ich wiek, miejsce zamieszkania, zajęcie oraz adnotacje, czy wybór przyjęli.

§ 16. Dla przeprowadzenia wyborów oznacza się datę 27 lutego r. b.

Warszawa, dn. 5 lutego 1918 r.

Prezydent Ministrów *Jan Kucharzewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych

Jan Stecki.

Rozkład grup sejmikowych do wyborów Członków Rady Stanu.

Okreg	Miejsce Zjazdu
a) Okupacja niemiecka.	
I. pow. Warszawa	
" Grójec	
" Grodzisk	Warszawa
" Łowicz	
" Rawa-Skierniewice	
" Siedlce	
" Garwolin	
II. " Łuków	Siedlce
" Sokołów	
" Mińsk-Mazowiecki	
" Łomża	
III. " Ostrołęka	Łomża
" Ostrów	
" Szczuczyn	
" Płock	
IV. " Mława	Ciechanów
" Pułtusk	
" Włocławek	
V. " Kutno	Włocławek
" Lipno	
" Koło	
VI. " Łódź	
" Łęczycza	Łódź
" Kalisz	
VII. " Sieradz	Kalisz
" Konin	
" Częstochowa	
VIII. " Wieluń	Częstochowa
" Będzin	
b) Okupacja austriacko-węgierska.	
Okreg	Miejsce Zjazdu
I. pow. Lublin	
" Lubartów	Lublin
" Puławy	
" Zamość	
" Krasnystaw	
II. " Biłgoraj	Zamość
" Tomaszów	
" Hrubieszów	
" Radom	
" Kozienice	
III. " Wierzbnik	Radom
" Opatów	
" Sandomierz	
" Kielce	
IV. " Opoczno	Kielce
" Końskie	
" Busk	

" Miechów	
" Olkusz	
V. " Jędrzejów	Miechów
" Włoszczowa	
" Pińczów	
" Piotrków	
VI. Noworadomsk	Piotrków
" Dąbrowa	

Prezydent Ministrów *Jan Kucharzewski.*

Minister Spraw Wewnętrznych

Jan Stecki.

Odezwa Rady Regencyjnej w sprawie wyborów do Rady Stanu.

RODACY!

Przyjęliśmy na swe barki ciężar piastowania Władzy Najwyższej w Państwie Polskim w tem głębokim przeświadczeniu, że Władzy tej oparcie i źródło spoczywa w Narodzie, który w ciągu stuletniej przeszłości niewoli, a również w ciągu wojny obecnej dowiódł, że niezłomnem jego dążeniem jest posiadanie własnego Niepodległego Państwa.

Pragniemy dać wyraz ściślejszej łączności naszej z Narodem i jego dążeniami przez jaknajszersze zwołanie partego na demokratycznych podstawach przedstawicielstwa narodowego — pierwszego po dziesiątkach lat Sejmu Państwa Polskiego.

Sejm będzie tem ciałem, przez które Narod wola swoją w sprawach najdonioślejszych, przyszłości jego dotyczących, objawi.

Ażeby sprawa ta jaknajrychlej pomyślnie rozwiązana być mogła, winno być wydane prawo, przepisujące sposób zwołania Sejmu, oraz zasady jego składu i ustroju. Projekt takiego prawa, opracowany przez nasz Rząd, przedstawimy do rozważenia Radzie Stanu, która złożona będzie z przedstawicieli wszystkich warstw ludności oraz kierunków myśli politycznej.

Ponieważ istniejące w kraju stronnictwa polityczne nie obejmują wszystkich jego mieszkańców i przeważna część ludności pozostaje poza nimi, osądziliśmy, iż nie byłoby rzeczą słuszną ani możliwą tworzenie Rady Stanu na podstawie reprezentacji stronnictw.

Postanowiliśmy przeto powierzyć Radom Miejskim i Sejmikom Powiatowym prawo wyboru członków Rady Stanu, a zdając sobie sprawę z tego, że Rady i Sejmiki nie reprezentują w równej mierze wszystkich obywateli kraju, zachowaliśmy sobie prawo mianowania pozostałej części członków Rady Stanu, aby tą drogą uzupełnić przedstawicielstwo wszystkich warstw Narodu, oraz wprowadzić ludzi, których zdania ze względu na ich wiedzę i doświadczenie wysłuchać należy.

Rada Stanu będzie miała za najbliższe swe zadanie uchwalenie prawa o Sejmie przy wiernem przestrzeganiu zasad demokratycznych, na których chcemy mieć oparty Sejm Polski. Skoro tylko ukończą one tę ważną pracę, dolożymy wszelkich starań, aby prawo o Sejmie bez zwłoki wydane i wybory do niego dokonane zostały. Ponieważ budowa Państwa Polskiego wymaga wydania szeregu niecierpiących zwłoki praw, przeto zanim zbierze się Sejm, Rada Stanu zajmie się uchwaleniem tych ustaw, jakie Rząd i ona sama uznają za najpilniejsze.

Wszystkich tedy synów naszej Ojczyzny, którzy do oddania głosów przy wyborach są uprawnieni, oraz tych, którzy przez wybór lub mianowanie nasze do pracy w Radzie Stanu powołani będą, wzywamy, aby, wspierając usiłowania nasze, obowiązek swój obywatelski wypełnili, pomni na tę ciężką odpowiedzialność, jaka na nas wszystkich spoczywa w tej rozstrzygającej dla przyszłych losów Polski chwili dziejowej.

† *Aleksander Kakowski, Arcybiskup.*

Józef Ostrowski.

Zdzisław Lubomirski.

Prezydent Ministrów

Jan Kucharzewski.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Warszawa, 6 lutego 1918 r.

Depresja, jakiej ulega w obecnej chwili większość społeczeństwa polskiego, zrozumiała, jako objaw nerwów, rzeczowo ani logicznie usprawiedliwić się nie da.

Nad ciężkimi troskami dnia powszedniego, troską materjalną o chleb i opał, moralną o skrupowanie swobody ruchów, nad gniotącą anomalnością olbrzymiej wojny i jej skutków wysoko stoi i nieskończenie je przerasta pewność, że Polska wraca do państwowego samoistnego życia. Ta rzeczywistość, o której samo tylko marzenie rozgrzewało młodość każdego z nas, jest już naszą. Utrzymanie zdrowia narodowego wymaga, żeby sobie tej prawdy nie tylko nie zaśnawiać, ale żeby nią się jak lekarstwem ratować od codziennych przykrości i przed chwilowem choćby zniechęceniem bronić.

Na świadomości tego pewnika, że polskie państwo już jest, można dopiero oprzeć skutecznie pracę nad stworzeniem dla tego państwa takich warunków szczęścia i siły, jakich pragnie nasz rozum, nasze uczucia i nasza historją usprawiedliwiona narodowa duma. Wiemy wszyscy, wszyscy patrzyliśmy na to, wśród jak prawdziwie wyjątkowych trudów przychodzi polskiemu społeczeństwu wywalczać owe niezbędne warunki pomyślnego rozwoju państwa. Ułatwić tę robotę, dać jej twardy fundament może jednak tylko założenie, że żąda się spełnienia owych warunków, że podnosi się roszczenia w tym celu, aby zapewnić trwałość, przyszłość, gwarancję rzeczywistej wolności organizmowi państwowemu, który już powstał, którego egzystencji samej nikomu i nigdzie nie wolno już zaczepiać, ani podawać w wątpliwość. Polska jest dziś jednostką prawa publicznego, jest podmiotem pierwotnego prawa państwowego, a tylko pełne wykonywanie tego niewątpliwego prawa ulega skutkom anomalii stanu wojny czasowemu, przemijającemu ograniczeniu.

Odrzucać to założenie, a choćby tylko balansować niezdecydowanie wokoło niego, rozważać jego mniej lub więcej absolutne uzasadnienie pod lupą bakterjologa, czy z aparatem analitycznym filozofa, uznawać całość, przeczyć bytu częściom, mieć pokłon dla idei, a grymas dla obecnie, jak wszyscy wiedzą, przejściowej, ale niemniej rzeczywistej, zaś dla prawnego stwierdzenia bytu państwa niezbędnej w tej czy innej formie organizacji władz naszych i rządu, ignorować ją lub osłabiać, zamiast obok niej i z nią razem przygotowywać formę organizacji lepszą, wyższą i doskonalszą, to jest gorsze, niż grzech, to jest istotny błąd polityczny.

Jedna chwila chłodnego namysłu nie zostawi w nikim niepewności, jaką dać odpowiedź na pytanie, czy godniej, silniej i poważniej broni się najważniejszych postulatów narodowych, skoro za nimi staną zwarcie wszystkie poczuwające się do odpowiedzialności czynniki społeczne i polityczne, bez względu na to, czy czynniki te zasiadają w partjach politycznych, czy w rządzie, czy też może skuteczniej broni się ich wtedy, gdy drugi partner widzi przed sobą obraz rozbicia, które pozycję rządu polskiego wobec niego oczywiście osłabia, ale stronnictwom jeszcze przez to nie przysparza siły.

Powtarzamy: *Salus Reipublicae* wielkim głosem woła w tej właśnie chwili o skupienie sił, o zwanie się w jedno wszystkich synów Polski, gdziekolwiek jest ich obecne miejsce.

Granice wielkiej ojczyzny, urządzenie swego własnego domu według własnych swoich zamiarów—wszyscy o tem myślimy z wytężeniem mózgu i dobrej woli. Jeżeli w tej, może ostatecznej, godzinie nie znajdzie się najprostszej, najkrótszej drogi do zespolenia w całość wszystkich patriotycznych wysiłków na ziemiach polskich, do przeciwstawienia jednomyślnej więzi tych wysiłków niebezpieczeństwu, jakie się wyłaniają dookoła przyszłości państwa polskiego, nasze dzieci będą mogły zrobić nam straszny zarzut, żeśmy im Polskę oddali słabszą i mniejszą, niż ją mogliśmy i powinniśmy byli oddać.

TELEGRAMY.

KOMUNIKAT NIEMIECKI.

Berlin. (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi dnia 5 lutego:

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu księcia Rupprechta.

Od wybrzeża do Lys walka artyleryjska, która pod wieczór wzmożła się znacznie w okolicy kolei z Boesinghe do Staden przy odparciu ataku angielskiego, oraz między Paschendaele a Becelaere. Również na południe od Lys, nad kanałem La Bassee i nad Scarpe ożywiła się chwilami walka ognia.

W pomysłnych wywiadach na południe od Armentieres i pod Graincourt wzięto do niewoli kilku Anglików.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Badańskie oddziały szturmowe wtargnęły na południe od Beaumont w głąb stanowisk francuskich, zadały przeciwnikowi ciężkie straty i powróciły do swych linii z 33 jeńcami i kilkoma karabinami maszynowymi.

Grupa wojsk ks. Albrechta.

Na wzgórzach nad Mozą, na północ i na południe-wschód od St. Michiel ożywiła się popołudniu działalność bojowa.

Z innych terenów walk nic nowego.

Pierwszy generał-kwatermistrz Ludendorff.

KOMUNIKAT AUSTRIACKI.

Wiedeń. Urzędowo donoszą dnia 4-go lutego:

Pomiędzy Eczem i Piawą ożywiła walka artyleryjska. Na wschód od Brenty dwa nieprzajacielskie natarcia wywiadowcze zostały odparte.

Szef Sztabu Generalnego.

Wojna Polaków z bolszewikami.

Krylenko w niewoli.

Berlin, 5 lutego (W. A. T.). Telegram iskrowy z Kijowa z dn 2 b. m. donosi, że Mohylów, główna kwatera rosyjskiego dowództwa naczelnego, zajęty został przez Polaków, a głównodowodzący Krylenko wraz z całym swoim sztabem został aresztowany.

Ten sam telegram iskrowy donosi, że powstanie bolszewików w Kijowie zostało stłumione przez ukraińców. Na czele nowo utworzonego rządu ukraińskiego stanął przewodniczący ukraińskiej delegacji pokojowej Hołubowicz.

Wszystkie wojska ukraińskie przeszły na stronę kijowskiej rady centralnej.

Oddziały bolszewickie szybko wycofują się z Ukrainy do Rosji.

Pod Kijowem zebrała się podobno półmilionowa armia ukraińska pod dowództwem oficerów; ludność cywilna została uzbrojona.

Zwycięstwo Rady Ukraińskiej.

Berlin, 5 lutego (W. A. T.). Jak dowiaduje się „Voss. Ztg.“, wojska Rady zajęły Charków.

Sekretarz stanu Hołubowicz utworzył nowe ministerjum, w skład którego nie wszedł

żaden członek bolszewicki, w przeciwnieństwie do dotychczasowej tendencji ukraińców szukania porozumienia z bolszewikami.

Przeciw bolszewikom.

Petersburg, 5 lutego (W. A. T.). Autorytet rządu bolszewickiego w ostatnim czasie ucierpiał bardzo wiele wskutek nieufności sowietów względem Lenina i Trockiego, która już znalazła wyraz na ostatnim petersburskim kongresie generalnym sowietów.

Konsekwentnie rozwijając stanowisko swoje, zajęte na kongresie, Rada petersburska uchwaliła przedsięwzięć środki zapobiegawcze przeciwko dążeniom rządu rad do dyktatury i pomiędzy innymi ukonstytuować składający się z 600 członków komitet, jako konwent narodowy. Konwent zbierze się w pałacu Taurydzkim w ciągu najbliższego tygodnia i w charakterze organu nadzorczego będzie kontrolował czynności rządu.

Bern, 5 lutego (W. A. T.). Według informacji zamieszczonej w „Figaro“, zaarrestowany został w Paryżu agitator, propagujący idee bolszewickie na gruncie francuskim. Oczekiwane są dalsze aresztowania.

Walki między wojskiem rumuńskim a bolszewikami.

London, 6 lutego (W. A. T.) Biuro Reutersa donosi: Podług oficjalnych telegramów z Jass z dn. 2 lutego, większa część armii rumuńskiej rozbraja i zwalca wojska rosyjskie. Opróżnienie frontu rosyjskiego w Mołdawii wzrasta z dniem każdym. Całe oddziały rosyjskie odchodzą do Rosji i po drodze napadają na wojska rumuńskie i pałacie. Podczas napadu Rosjan na Gałac wojska rumuńskie po całodziennych walce rozbroiły 9-tą dywizję rosyjską i zdobyły 50 armat. Niektóre oddziały tej dywizji zbiegły do rowów niemieckich. Zeszłej środy 6-ty korpus rosyjski zaatakował za pomocą ciężkiej artylerji Falticeni pośrodku frontu mołdawskiego. Rumuni okrzężyli Rosjan, rozbroili ich i odesłali do Rosji. Prócz większych oddziałów wojskowych front rosyjski opuszczają również pułki i kompanie. Nowa republika besarabska zwróciła się do rządu rumuńskiego z prośbą o pomoc wojskową w celu uchronienia kraju od dewastacji. Wewnątrz Besarabji bolszewicka Czernona Gwardja opanowała magazyny żywnościowe i zatrzymywała pociągi z żywnością, przeznaczoną dla ludności Mołdawji. Na prośby rządu besarabskiego rząd rumuński obsadził linię kolejową Kiszyniów-Fundeni-Jassy i prócz tego miasta Bolgrad, Reni oraz inne, posiadające zapasy żywnościowe. Walka pomiędzy wojskami rumuńskimi a bolszewikami rozszerzyła się na całą Besarabję. Rząd rumuński chwycił się wszelkich środków, aby uchronić od głodu własne wojska na froncie rumuńskim, oraz ludność Mołdawji. W Rosji, szczególnie w Odesie, zaarrestowano wielu rumuńskich oficerów i członków parlamentu.

Warunki poparcia Rosji przez koalicję.

Sztokholm, 6 lutego (W. A. T.). Przedstawiciele rządu francuskiego i angielskiego oświadczyli, że w razie gdyby Rosja wystawiła nową armję socjalistyczną i podjęła walkę z imperjalizmem niemieckim, to rządy ich gotowe byłyby zagwarantować natychmiastową materjalną i moralną pomoc całej koalicji. Wszyscy attachés wojskowi, znajdujący się częściowo w Jassach, częściowo w Rostowie nad Donem, przyłączyliby się natychmiast do rosyjskiej głównej kwatery.

Republika rumuńska u ujścia Dunaju.

Sofja, 5 lutego (W. A. T.). „Vojenni Iswestija“, organ bułgarskiego ministerjum wojny, donosi w depeszy z Babadag, że rewolucjoniści rumuńscy zawładnęli statkami, znajdującymi się w porcie Kili, i ogłosili okolicę u ujścia Dunaju, jako nową republikę.

Komendant rosyjskiej floty na Dunaju oświadczył, że Odesa użyje wszystkich środków, aby nie depuścić do zajęcia Besarabji przez Rumunów. Rosyjska flota dunajska jest podobno przygotowana do rozpoczęcia akcji przeciwko Rumunom.

Narady w Berlinie.

Berlin, 5 lutego. (W. A. T.) „Lokalanzeiger“ pisze:

W obradach, które toczą się od wczoraj pomiędzy berlińskimi władzami centralnymi a sekretarzem stanu v. Kühlmannem, hr. Czerninem i gen. Ludendorffem, bierze też udział szef sztabu generalnego frontu wschodniego, gen. Hoffmann. Gen. Hoffman, jak dowiadujemy się, miał w ciągu dnia wczorajszego kilka rozmów, a między innymi z postem Erzbergerem.

Obrady berlińskie wczoraj wieczorem nie zostały jeszcze doprowadzone do końca. Można się spodziewać, że dzisiaj osiągnięty będzie rezultat tak, że uczestnicy obrad będą mogli dzisiaj wieczorem znowu Berlin opuścić. W najbliższym czasie oczekiwać należy bardzo doniosłych decyzji.

Stanowczość i siła kierownictwa państwowego, oraz jasne dyspozycje naczelnego kierownictwa armji wykluczają — tyle możemy zapewnić już teraz — wszelkie powody do zaniepokojenia, nawet gdyby rokowania w Brześciu-Litewskim miały wzięć obrót inny, aniżeli to było przedtem pożądane.

Powrót v. Kühlmanna i hr. Czernina do Brześcia Litewskiego.

Berlin, 5 lutego. (W. A. T.). Jak dowiaduje się „Vossische Zeitung“, sekretarz stanu v. Kühlmann i hr. Czernin wyjadą dzisiaj w nocy z Berlina, udając się z powrotem do Brześcia Litewskiego.

Rokowania w Brześciu wznowione będą w dniu 7 b. m. przed południem.

Aresztowania w Atenach.

Frankfurt. n. M. 6 lutego (W. A. T.). Do „Frankfurter Ztg.“ donoszą z Lugano: „Secolo“ dowiaduje się z Aten, że zaarrestowano tam znaczną liczbę zwolenników króla, pomiędzy nimi b. prezesów ministrów Skuludisa i Lambrosa oraz nadwornego marszałka Ypsilanti'ego.

Proces Bolo Paszy.

Paryż, 6 lutego (W. A. T.). Agencja Havasa donosi, że w dniu 4-ym b. m. w trzecim senacie sądu wojennego rozpoczął się proces przeciwko Bolo Paszy, oskarżonego o podtrzymywanie stosunków z Niemcami, z zamiarem popierania ich przedsięwzięć: 1) w Szwajcarii w osobie kedywa Egiptu Abbas Hilmi'ego i Jussuf Saddik Paszy, 2) w Paryżu przez odebranie od Cavalin'ego sumy pieniężnej, wysłanej przez Niemcy do kedywa, celem wywołania ruchu pokojowego, 3) w Stanach Zjednoczonych, gdzie otrzymał od Niemiec pewną sumę pieniędzy w celu spowodowania zmiany w opinii prasy francuskiej i 4) w Paryżu przez wypłacanie sum pieniężnych prasie, szczególnie dyrektorowi dziennika „Journal“.

Cavallini oskarżony jest o utrzymywanie stosunków z Niemcami w zamiarze poparcia wroga przez to, że wręczył Bolo Paszy pieniądze i usiłował skupić akcje „Figaro“ za pieniądze pochodzące z Niemiec.

Prochère oskarżony jest o udział w różnych powyższych działaniach przestępnych.

Wyrok śmierci na Trockiego.

Zurich, 5 lutego (W. A. T.). Do „Zürcher Post“ donoszą z Paryża:

Według informacji „Victoire“, otrzymanej z Petersburga, po dwudniowych namietnych debatach petersburski komitet terorystów rosyjskich uchwalił zatwierdzić wyrok śmierci na Trockiego i Angelike Bałabanow.

Głód w Petersburgu.

Petersburg, 5 lutego. (W. A. T.) Zaopatrzenie miasta w środki spożywcze tak bardzo pogorszyło się w ciągu ostatniego tygodnia, że lada dzień należy oczekiwać powszechnego głodu. Na przedmieściach robotniczych po tamtej stronie Newy doszło do krwawych starć, gdyż cierpiąca głód ludność rzuciła się na piekarnie i zrabowała w całości niewielkie zapasy, jakie tam znalazła.

Wojska chińskie w Błagowieszczeńsku.

Petersburg, 6 lutego. (W. A. T.) Pet. Ag. Tel donosi, że liczne oddziały wojsk chińskich znajdują się w Błagowieszczeńsku. Są to najlepsze oddziały armji chińskiej.